

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет природокористування
Факультет управління, економіки та права
Кафедра права



СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ГОСПОДАРСЬКІ ДОГОВОРИ: ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА»

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань - 08 «Право»

Спеціальність – 081

«Право»Освітня програма

– «Право»

Кількість кредитів – 6 – 180 год., із них: аудиторних – 70 год.;самостійної роботи студента – 110 год.

Форма навчання – денна, заочна

Рік підготовки – 4, семестр – 7

Компонент освітньої програми – вибіркова, фахова.

Дні занять – відповідно до розкладу.

Консультації – відповідно до графіка навчального процесу.

Мова викладання – українська.

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна передбачає вивчення майнових господарських та інших відносин господарських суб'єктів з їх контрагентами завдяки застосуванню двох основних нормативно-правових категорій: договір та господарський договір. Поняття "договір" і "господарський договір" співвідносяться як загальне і особливе, як спеціальна категорія господарського законодавства і права України. Ця дисципліна формує знання про господарський договір та господарські правовідносини між двома або більше суб'єктами, змістом якого є їх майнові зобов'язання діяти певним чином: передавати і приймати майно, виконувати роботу та надавати послуги.

Вивчення дисципліни розкриває зміст господарських договорів, які укладаються без державного контракту чи державного замовлення, має відповідати господарським намірам і юридично вираженій згоді сторін.

Навчальна дисципліна «Господарські договори: теорія і практика» є вибірковою навчальною дисципліною, що належить до циклу спеціальної (фахової) підготовки за освітньою програмою «Право» спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право», яка викладається в 7 семестрі в обсязі 6 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Підсумковий контроль – іспит в 7 семестрі.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Господарські договори: теорія і практика» є набуття студентами не лише відповідного рівня юридичного мислення, але й формування їх професійної ментальності та належної правової культури, закладення стійких психологічних стереотипів щодо безумовного дотримання вимог законодавства, захисту законних прав та інтересів учасників господарських договірних зобов'язань.

Викладання дисципліни «Господарські договори: теорія і практика» має науково-практичне спрямування для формування у студентів правосвідомості та високої правової культури.

Завдання навчальної дисципліни «Господарські договори: теорія і практика» – забезпечити повноцінне освоєння студентами основних теоретичних положень з земельного права та ознайомлення з нормативно-правовою базою; сформувати розуміння і вміння орієнтуватися у законодавчій базі; навчити студентів професійно, грамотно і правильно застосовувати чинне законодавство, що регулює договірні правовідносини.

- сформувати у студентів глибокі теоретичні знання та практичні навички для використання їх у своїй професійній діяльності;

- сприяти засвоєнню норм права, які регулюють відносини, що складаються з приводу порядку укладення та виконання господарських договорів, теоретико-правові підходи до поняття та видів господарських договорів а також істотні умови які повинні бути в них закріплені, наслідки невиконання чи неналежного виконання господарських договорів та особливості окремих видів господарських договорів;

- збагатити студентів теоретичними знаннями шляхом засвоєння ними різних концепцій, поглядів, дискусійних положень з найбільш важливих питань господарського договірної права.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції та практичні заняття. В межах робочого часу викладач може проводити консультації для здобувачів вищої освіти.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту та лекції у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв.

Лекція у формі бесіди, розповіді, пояснення, диспуту дозволяє привернути увагу здобувачів вищої освіти до найбільш важливих питань теми лекції, винести на обговорення дискусійні питання та визначити у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу здобувачами вищої освіти.

Лекція у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв – це візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядаються за допомогою мультимедійних технічних засобів. Ці дві форми лекцій можуть бути поєднані.

При проведенні практичних занять передбачене виконання практичних робіт у формі вирішення ситуативних завдань (кейсів) і тестів, проведення ділової гри, заслуховування усних відповідей, доповідей, а також рефератів та демонстрація презентацій, які підготовлені як індивідуальні завдання за темою самостійного вивчення дисципліни.

Здобувачі вищої освіти працюють з друкованим чи надісланим їм в електронній формі інформативним матеріалом, або з інформацією в мережі Інтернет.

Здобувачі вищої освіти можуть здійснювати наукові дослідження шляхом написання та опублікування наукових статей, тез доповідей на конференціях, круглих столах та наукових семінарах.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Вивчення навчальної дисципліни передбачає роботу в колективі. Студенти під час лекційних занять ведуть конспект з відповідної теми. Під час заняття або ж в кінці лектор ставить питання, веде діалог з аудиторією для кращого засвоєння теоретичного матеріалу.

Лекції і практичні заняття можуть проводитися з використанням сервісу ZOOM. Також викладач і студенти можуть спілкуватись через електронну пошту, Viber, Telegram, інші доступні засоби комунікації. В разі потреби може використовуватись Форум як форма спілкування викладача й студентів у дистанційному (віддаленому) навчанні. Кожний форум присвячений будь-якій проблемі або темі. Модератор форуму (мережевий викладач) реалізує дискусію чи обговорення, стимулюючи питаннями, повідомленнями, новою цікавою інформацією. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної та доброзичливої критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки на консультації викладача. Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.

Після вивчення навчальної дисципліни студент здобуває такі компетентності: Загальні:

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

1. Спеціальні (фахові):

СК7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право, земельне та аграрне право.

СК8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Господарські договори: теорія і практика» здобувачі освіти повинні засвоїти такі **програмні результати навчання:**

РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм

матеріального (в тому числі земельного та аграрного) і процесуального права.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Семестровий контроль з навчальної дисципліни «Господарські договори: теорія і практика» здійснюється у 7 семестрі та проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни.

Семестровий екзамен – це форма підсумкового контролю засвоєння студентом теоретичного, практичного матеріалу з окремої навчальної дисципліни за семестр та набуття певних компетентностей, що проводиться як контрольний захід. На екзамені оцінюванню підлягають:

- володіння нормативно-правовими актами, що є джерелами цивільного та господарського права України;
- володіння ключовими теоретичними знаннями про об'єкт дисципліни;
- здатність творчо мислити та синтезувати знання;
- уміння використовувати знання для розв'язання практичних завдань тощо.

Загальна оцінка за екзамен визначається як сума поточного контролю (до 50 балів) та відповідей на питання екзаменаційного білету або тестового завдання (до 50 балів).

Екзаменаційні білети з дисципліни «Господарські договори: теорія і практика», містять 3 теоретичні питання, що включають матеріал навчальної програми, яка використовується в процесі навчання.

Студент на іспиті отримує білет, на якому є пронумеровані питання, та чисті аркуші паперу. Іспит відбувається в письмово-усній формі.

У процесі усного опитування, викладач зобов'язаний спершу вислухати повну відповідь студента (не залежно від того, чи вона є правильною) і лише потім задавати уточнюючі, додаткові запитання. Обов'язково наголошується на неправильних фрагментах відповіді, на суті помилок.

Можливе проведення семестрового заліку та екзамену у формі тестування в системі Moodle.

Критерії оцінювання знань студентів визначені у **Положенні про критерії оцінювання ЛНУП.**

За рішенням засідання кафедри студент може бути додатково оцінений за участь у наукових конференціях, підготовку наукових публікацій, участь у Всеукраїнських конкурсах наукових студентських робіт, Всеукраїнських олімпіадах за спеціальністю, виконання досліджень тощо.

Оприлюднення результатів іспиту проводиться публічно.

Політика оцінювання – передбачає дотримання принципів доброчесності

та студенто-центрованого підходу.

Академічна доброчесність - дотримання «Положення про академічну доброчесність у ЛНУП». Доступний за посиланням: <http://lnau.edu.ua/lnau/index.php/uk/navchchas/zagalpolog.html>

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття та загальна характеристика договірного права в Україні.

Публічно-правові та приватноправові відносини в господарській діяльності. Поняття і предмет договірного права. Метод і принципи договірного права та їх закріплення в чинному законодавстві. Свобода договору та випадки її обмеження. Система договірного права та характеристика його основних складових.

Історія становлення та розвитку господарського договору. Джерела договірного права. Нормативно-правові акти та їх види. Аналогія закону та права. Договір та акти державних органів.

Тема 2. Загальні положення про договори у господарській діяльності.

Поняття зобов'язання і договору, співвідношення зобов'язання і договору за Цивільним та Господарським кодексами України. Поняття господарського (підприємницького) договору та функції договору в господарській діяльності.

Класифікація договорів у господарській діяльності: за суб'єктним складом, метою укладення та ін. Попередній договір. Форма господарського договору та наслідки недотримання форми договору в господарських відносинах.

Порядок укладання господарських договорів. Пропозиція (оферта) та її види. Умови дійсності оферти. Акцепт – як важлива стадія укладення господарського договору. Зміст господарського договору. Підстави та наслідки визнання договорів недійсними і неукладеними.

Підстави та порядок внесення змін до договору. Порядок та підстави розірвання договору за законодавством України.

Тема 3. Виконання договірних зобов'язань суб'єктами господарювання.

Поняття виконання договірних зобов'язань та порядок виконання умов договору. Вимоги виконання господарського зобов'язання щодо суб'єкта, часу, місця, способу. Заміна осіб у договірному зобов'язанні: заступлення права вимоги та переведення боргу. Випадки обмеження зміни осіб у договірному зобов'язанні.

Підстави та порядок припинення договірних зобов'язань крім виконання зобов'язань за домовленістю сторін, неможливістю виконання, смерті фізичної особи або ліквідації юридичної особи.

Загальна характеристика способів забезпечення виконання договірних зобов'язань у підприємстві (неустойка, порука, гарантія, завдаток, застава та притримання). Підстави виникнення правових засобів забезпечувального характеру. Інші способи забезпечення.

Тема 4. Наслідки невиконання чи неналежного виконання господарських договорів.

Відповідальність за порушення договірних зобов'язань в сфері підприємстві за Господарським та Цивільним кодексами України. Понять “невиконання” та “неналежне виконання”. Поняття та правова характеристика господарсько-договірної відповідальності. Загальна характеристика «збитків». Матеріальна компенсація моральної шкоди в господарських договірних відносинах.

Поняття та види санкцій, що застосовуються за порушення господарських договірних зобов'язань. Особливості застосування оперативно-господарських санкцій. Конкретні види оперативно-господарських санкцій.

Підстави та умови відповідальності за порушення умов договору. Збитки та їх складові. Співвідношення збитків та неустойки. Порядок стягнення неустойки за порушення умов договору.

Тема 5. Договори про передачу майна у власність.

Загальна характеристика договору роздрібної купівлі-продажу. Порядок заняття торговельною діяльністю і правила обслуговування населення. Відповідальність суб'єктів підприємства за порушення правил торговельної діяльності і торговельного обслуговування покупців.

Поняття та ознаки оптової купівлі-продажу. Суб'єкти оптової торгівлі, їх права та обов'язки. Предмет договору оптової купівлі-продажу.

Договір постачання, сторони та істотні умови. Міжнародні правила тлумачення торговельних термінів «ІНКОТЕРМС». Договір контрактації. Договір міни: поняття та особливості. Договір безоплатної передачі (дарування).

Тема 6. Договори про передачу майна в користування.

Поняття та зміст договору найму (оренди). Загальна характеристика прав та обов'язків сторін за договором оренди. Предмет договору оренди. Порядок визначення розміру орендної плати та порядок внесення плати за користування орендованим майном. Особливості використання предмета оренди, зміна порядку використання орендованого майна. Порядок передачі майна в суборенду. Підстави для відмови від договору оренди та розірвання договору оренди.

Види договорів найму (оренди). Поняття договору прокату та особливості правового регулювання. Особливості оренди державного і комунального майна.

Суб'єкти та предмет договору оренди державного і комунального майна. Правові наслідки припинення або розірвання договору оренди державного та комунального майна.

Договір лізингу, істотні умови договору лізингу та його види. Особливості фінансового лізингу. Концесійний договір: поняття, сторони, істотні умови та їх види.

Тема 7. Договори про виконання робіт.

Поняття та види договорів про виконання робіт. Загальна характеристика договору підряду. Випадки зміни та розірвання договору підряду. Порядок і строки пред'явлення позовів у разі виявлення недоліків у роботі.

Особливості договору підряду на капітальне будівництво. Правовий статус генерального замовника, підрядчика і субпідрядника. Істотні умови договору будівельного підряду. Строки в договорі підряду, і загальні та проміжні), наслідки порушення строків виконання робіт. Поняття кошторису та його види. Особливість передання результатів робіт та порядок оформлення акта прийому-передачі в договорі будівельного підряду.

Особливості договору підряду на проектні та пошукові роботи. Об'єкт та предмет договору. Виконання, передання, прийняття та «оплата» робіт за договором.

Тема 8. Договори про надання юридичних та фактичних послуг.

Агентські відносини в сфері господарювання, сторони та предмет договору.

Поняття та зміст договору доручення. Права та обов'язки сторін за договором доручення. Припинення зобов'язань за договором доручення.

Особливості договору комісії за законодавством України. Правовий статус комітента та комісіонера, їх права та обов'язки. Договір консигнації. Умови договору комісії та підстави для відступу від умов договору комісії при його виконанні.

Договір зберігання, його істотні умови та форма. Сторони в договорі зберігання. Форма договору зберігання. Строк і ціна в договорі зберігання. Спеціальні види зберігання: зберігання на товарному складі, зберігання речей у готелях, камерах схову, охорона майна державними організаціями, нотаріусом тощо.

Договір страхування. Правове регулювання страхової діяльності у сфері господарювання. Види договору страхування.

Транспортні договори та їх види. Система та види перевезення вантажів, їх правове регулювання. Поняття і види договору перевезення вантажів. Загальна характеристика сторін за договором перевезення вантажів. Істотні умови договору перевезення вантажів. Перевізні документи та їх види. Відповідальність за порушення умов договору перевезення вантажів

Договір перевезення пасажирів і багажу. Права та обов'язки сторін за договором перевезення пасажирів і багажу. Договір транспортної експедиції, сторони та істотні умови. Порядок виконання договору перевезення.

Тема 9. Правове регулювання кредитно-розрахункових відносин.

Загальна характеристика законодавства щодо правового регулювання розрахункових та кредитних відносин. Поняття та загальна характеристика договору позики. Істотні умови договору позики. Відповідальність за порушення договору позики.

Поняття та істотні умови кредитного договору. Сторони кредитного договору, поняття фінансової установи та їх види. Права та обов'язки сторін кредитного договору. Способи забезпечення виконання кредитних зобов'язань.

Правова природа договору банківського рахунка. Сторони за договором банківського рахунка, їх права та обов'язки. Види рахунків та порядок відкриття рахунків банками України суб'єктам господарювання. Підстави та наслідки розірвання договору банківського рахунка.

Банківський вклад та їх види. Права та обов'язки сторін за договором банківського вкладу. Відповідальність за порушення умов договору. Правове регулювання безготівкових розрахунків у господарській діяльності за законодавством України. Особливості розрахунків із застосування платіжних доручень, чеків, акредитивів та інкасовими дорученнями.

Поняття готівкових розрахунків та порядок їх здійснення. Обмеження готівкових розрахунків за участю суб'єктів господарювання.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

14. Рекомендована література

Нормативно-правові акти та судова практика

1. Господарський кодекс України: за станом на 16 січня 2003 р.: чинне законодавство зі змінами на 05 вересня 2021 року. К.: ПАЛИВОДА А. В., 2021. 212с.

2. Господарський процесуальний кодекс України : за станом на 6 листопада 1991р.: чинне законодавство зі змінами на 16 січня 2022 року. К.: Велес, 2022. 80с.

3. Загальні умови укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві, затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 1 серпня 2005 р. №668. *Офіційний вісник України*. 2005. №31. Ст.1867.

4. Про відповідальність за несвочасне виконання грошових зобов'язань: Закон України від 22 листопада 1996 р. №543/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. №5. Ст.28.

5. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22 травня 2003 р.

№852-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №36. Ст.276.

6. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16 квітня 1991р. №959-ХІІ. *Відомості Верховної Ради Української РСР*. 1991. №29. Ст.377.

7. Про страхування: Закон України від 7 березня 1996р. №85/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №18. Ст.78.

8. Про фінансовий лізинг: Закон України від 16 грудня 1997 р. №723/97-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1998. №16. Ст.68.

9. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст.141.

10. Про порядок державної реєстрації договорів (контрактів) про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора: Положення, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 30 січня 1997 р. №112. *Урядовий кур'єр*. 20 лютого 1997 р. №31-32.

11. Про реєстр концесійних договорів: Положення, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 18 січня 2000 р. №72. *Офіційний вісник України*. 2000. №3. Ст.82.

12. Про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів): Положення, затверджене Наказом Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України від 6 вересня 2001 р. №201. *Офіційний вісник України*. 2001. №39. Ст.1784.

13. Про затвердження Тимчасового порядку державної реєстрації правочинів: Постанова Кабінету Міністрів України від 26 травня 2004 р. №671. *Офіційний вісник України*. 2004. №21. Ст.1420.

14. Типовий договір оренди індивідуально визначеного (нерухомого або іншого) майна, що належить до державної власності, затверджений Наказом Фонду державного майна України від 23 серпня 2000 р. №1774. *Офіційний вісник України*. 2000. №52. Ст.2281.

15. Типовий договір оренди цілісного майнового комплексу державного підприємства (структурного підрозділу підприємства), затверджений Наказом Фонду державного майна України від 23 серпня 2000 р. №1774. *Офіційний вісник України*. 2000. №52. Ст.2281.

Основна література

1. Беляневич О.А. Господарський договір та способи його укладання: навчальний посібник. Київ: Наукова думка, 2022. 279 с.

2. Господарські договори в світлі нового законодавства: Методичний посібник. С. Хом'як, Т. Ноур, В. Василенко, В. Бабак, Є. Геоня, Л. Шевченкова. Дніпропетровськ: «Баланс-клуб», 2022. 128 с.

3. Луць В. В. Контракти у підприємницькій діяльності: навч. посіб. В. В. Луць. К.: Юрінком Інтер, 2021. 560 с.

4. Омелькін В., Кирилов С., та ін. Правові тонкощі господарських договорів. Х.: Фактор, 2023. 528с.
5. Мілаш В. С. Комерційний договір у контексті сучасних ринкових умов. Нац. юр. акад. Укр. ім. Я. Мудрого, НДІ держ. буд. та місц. самовр. Академії правових наук України. Х.: Видавець ФО-П Вапнярчук Н.М., 2023. 440 с.
6. Мілаш В.С. Підприємницькі комерційні договори в господарській діяльності. В. С. Мілаш. Полтава: АСМІ, 2023. 450с.
7. Щербина В.С. Господарське право: підручник. В. С. Щербина. 5-те вид., перероб. і допов. К.: Юрінком Інтер, 2022. 600с.
8. Вінник О.М. Господарське право: навчальний посібник. К.: Правова єдність, 2022. 624с.
9. Господарське законодавство: Навч. посіб. За ред. В. Л. Ортинського. К.: Знання, 2018. 359с.
10. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України: 2-е вид., перероб. і допов. За заг. ред. Г.Л. Знаменського, В.С. Щербини. К.: Юрінком Інтер, 2023. 720с.

Додаткова література

1. Вінник О.М. Щодо питання про критерії розмежування адміністративних та господарських договорів. *Вісник господарського судочинства*. 2022. № 2. С.71-80.
2. Гусак М., Данішевська В., Попов Ю. Недійсність господарського зобов'язання за Господарським кодексом України. *Право України*. 2023. № 7. С.45-49.
3. Зозуляк І.І. Розвиток уявлень про істотні умови договору. *Форум права*. 2023. №3. С.136-141.
4. Костенко Л. Узгодження умов господарського договору. *Юридичний журнал*. 2022. №4. С.107-110.
5. Мілаш В. До питання про підприємницькі комерційні договори з посиленням публічним інтересом. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. №10. С.45-50.
6. Мілаш В. Істотні умови договору і диспозитивність їх правового регулювання. *Підприємництво, господарство і право*. 2023. №7. С. 36-39.
7. Мілаш В. Принцип свободи підприємницького комерційного договору. *Право України*. 2018. №2. С.36-40.
8. Погребняк С. Договір: загальнотеоретичне розуміння. *Вісник Академії правових наук України*. 2021. №4. С.17-28.
9. Подоляк С. А. Господарський договір та його юридичні конструкції – недійсність, нікчемність, неукладеність – в сучасних умовах. *Часопис Київського університету права*. 2022. № 3. С.146-150.

10. Подцерковний О.П. Ціна як умова господарського договору. *Вісник господарського судочинства*. 2023. № 6. С.144-151.

11. Потопальський С. Недійсність договорів, що суперечать законодавству, інтересам держави, суспільства та публічному порядку. *Підприємництво, господарство і право*. 2023. №2. С.38-42.

12. Сисуєв С.Ю. До проблеми визначення поняття "господарський договір". *Юриспруденція: теорія і практика*. 2021. №8. С.49-53.

13. Терьохін С. Відповідальність за порушення комерційних контрактів. *Підприємництво, господарство і право*. 2022. №7. С.28-30.

14. Черешнюк В. Укладення попереднього господарського договору та його правові наслідки. *Підприємництво, господарство і право*. 2023. №1. С.22-26.

15. Черешнюк В. Штрафні санкції за порушення господарських договорів. *Підприємництво, господарство і право*. 2022. №7. С.83-88.

16. Чернега А.П. До поняття договору у сфері господарських відносин. *Часопис Київського університету права*. 2022. №2. С.197-201.

15. Інформаційні ресурси

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси – книжковий фонд читального залу Львівського НУП (м. Дубляни, вул. В. Великого, 1), Львівської наукової бібліотеки ім. Стефаника НАН України (вул. Стефаника, 2).

2. Електронні інформаційні ресурси:

Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Режим доступу
<http://zakon.rada.gov.ua/>;

Єдиний веб-портал органів виконавчої влади в Україні. Режим доступу:
<http://www.kmu.gov.ua/control/>.

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. Режим доступу:
<http://www.nbuv.gov.ua/>.

Урядовий портал Кабінету Міністрів України. Режим доступу:
www.kmu.gov.ua.

Офіційний сайт Львівської електронної бібліотеки ім. В. Стефаника.
Режим доступу:www.lsl.lviv.ua.

Офіційний сайт Базы українського законодавства в Інтернет. Режим доступу:www.lawukraine.com.